

Faktablad - Råd och stöd mot informationspåverkan

Denna skrivelse riktar sig till offentlig verksamhet som är eller kan bli utsatt för informationspåverkan såsom missinformation, desinformation och ryktesspridning i samband med covid-19 och vaccinationsarbetet.

MSB ska ha en god förmåga att identifiera och möta informationspåverkan och annan spridning av vilseledande information riktad mot Sverige, samt genom kunskapsspridning bidra till övriga bevakningsansvariga myndigheters och berörda aktörers beredskap inom området.

Med anledning av detta har MSB tagit fram en lista över de faktorer som ger en god förmåga till att identifiera och möta informationspåverkan riktad mot er verksamhet. Listan ska endast ses som ett stöd till de beslut och vägval som din organisation behöver göra. Varje organisation behöver utgå ifrån sina egna behov och förutsättningar.

Förmågeskapande faktorer – Råd och åtgärder

1. Daglig omvärldsbevakning (inom ert ansvarsområde, nationellt och internationellt)

Omvärldsbevakning kan fylla flera olika syften. I fråga om informationspåverkan handlar det om att skapa sig en normalbild för att kunna upptäcka avvikelser och skapa inriktning för eventuella kommunikativa åtgärder.

2. Tillräckligt med kommunikatorer för att kunna möta kommunikationsbehovet

För att kunna upprätthålla förmåga och uthållighet i en kris på lång sikt behöver det finnas tillräckligt med personal för de kommunikationsbehov som identifieras.

3. Tydliga kanaler för att rikta kommunikation och information till identifierade målgrupper och egen personal

Om det inte finns informationskanaler till identifierade målgrupper sedan tidigare, behöver det tas fram en analys över vilka målgrupper som tillhör ert ansvarsområde och vilken information som de är i behov av. På så sätt kan kommunikativa åtgärder anpassas. Även egen personal kan vara ett mål för informationspåverkan och har därför behov av målgruppsanpassad information.

4. Tydliga interna strukturer för dialog inom er organisation.

När händelsen är av sådan natur att det kan spridas oro bland den egna personalen behöver det inte enbart ges information, utan även skapas möjlighet för dialog. När människor är oroliga finns en större risk att de tar till sig felaktig information. Finns det forum för dialog kan det där skapas samtal för de orosfrågor som behöver hanteras.

5. Kunskap om hur informationspåverkan kan identifieras och mötas.

Kunskap om vad informationspåverkan bör finnas inom olika delar av organisationen, inte enbart hos de som arbetar med kommunikation.

6. Befolkningens oro bemöts med information och kommunikativa åtgärder.

Era kommunikativa budskap ska svara upp mot den oro som finns hos era målgrupper, och även allmänheten i stort. Om oron kan bemötas på ett effektivt sätt minskar risken för att felaktig information får stor spridning.

7. Tydliga budskap som samordnas med andra aktörer

Många gånger är det flera aktörer som behöver samarbeta för att lösa en särskild händelse. Att då ha tydliga budskap som samordnat kommuniceras i era olika kanaler bidrar till en effektiv hantering.

8. Stötta varandra med information om hur desinformation och rykten kan bemötas.

Har er organisation identifierat informationspåverkan och dessutom tagit fram åtgärder för att bemöta den så kan ni vara ett stöd för andra som kan utsättas för samma sak i stället för att alla ska arbeta ensamma. Delge den kunskap ni har med andra aktörer genom de kanaler och nätverk ni har.

9. Stötta varandra när en aktör som ni samverkar med blir utsatta för desinformation och informationspåverkan.

Om ni identifierar informationspåverkan riktad mot en annan organisation bör ni meddela detta till den drabbade organisationen. Att då sprida samordnade budskap även i era kanaler kan hjälpa den organisation som är utsatt.

10. Ledningen känner till den kommunikationsstrategiska inriktningen och utmaningar inom desinformation och informationspåverkan.

För att kunna arbeta med förebyggande åtgärder är det av vikt att den högsta ledningen och chefer känner till dels den strategiska kommunikativa inriktningen, men också de utmaningar som er organisation står inför i att kunna identifiera och möta informationspåverkan.

11. Det finns uttänkta åtgärder som kan vidtas om er organisation utsätts för informationspåverkan.

Ett av målen med informationspåverkan är att undergräva människors förtroende för samhällets institutioner och beslutsfattare. Effekten av informationspåverkan kan minimeras genom att fokusera på motåtgärder som bygger förtroende för organisationen och dess verksamhet. Förbereda generiska budskap utifrån organisationens värderingar som snabbt kan anpassas till specifika händelser.

12. Det finns en riskkanal kopplad till om er organisation utsätts för informationspåverkan.

Organisationer bör även göra en bedömning av hur informationspåverkan kan hota verksamheten och organisationens förmåga att uppfylla sitt uppdrag. Analysen kan fokusera på att identifiera utsatta användare och andra målgrupper, ta fram färdiga budskap och narrativ samt genomföra en analys av den övergripande risken att informationspåverkan stör organisationens kärnverksamhet.

13. Det finns en kontaktperson för frågor inom desinformation och informationspåverkan.

För att snabbt upptäcka informationspåverkan är det viktigt att identifierade avvikelser rapporteras till en och samma funktion. Det bör därför vara tydligt för personal och chefer i organisationen var de vänder sig med ärenden rörande informationspåverkan.

För mer information om hur ni kan arbeta med att identifiera och möta informationspåverkan –

Att möta informationspåverkan – Handbok för kommunikatörer.

<https://rib.msb.se/filer/pdf/28778.pdf>

Kontakta oss:
Tel: 0771-240 240
registrator@msb.se
www.msb.se

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap